

Un PP balear afeblit afronta l'efecte bèl·lic

El Partit Popular de les Illes Balears s'enfronta a les eleccions en un escenari prou desfavorable: per primer cop ho fa des de l'oposició, i a més, després d'una legislatura amb bastants problemes interns. Cal afegir-hi la tensió de les mobilitzacions contra la guerra, que pot provocar més sufragis cap al PSIB-PSOE i una lleugera disminució del vot conservador.

El dijous dia 27 de març, a l'Auditori de Palma, es va fer l'acte de presentació pública del candidat a la presidència del Govern de Balears pel PP, Jaume Matas. A fora, però, es manifestaven mig centenar de persones. Crits, enrenou, llançaments d'ous, policia, crispació entre manifestants i assistents a l'acte, insults, i una detenció... La plana major del PP il·lenc, amb Matas al capdavant, no entraren per la porta principal. Per evitar-se problemes, van accedir per la porta del darrere de l'edifici, una mostra feient de la pressió que sent el PP de la mateixa ciutadania.

Al cap de quaranta-vuit hores, Palma vivia una nova manifestació contra la guerra que va esdevenir un clam contra el PP. Es manifestaren entre 15.000 i 30.000 persones, segons les fonts; però, com a tot arreu, no és tan important la massiva assistència, sinó la reiteració constant de les protestes. I, de fet, aquest és l'aspecte que més preocupa al PP, que la tensió contra els conservadors no disminueix, i a més, que és un fenomen generalitzat.

Tenint en compte que a les Balears les mobilitzacions d'aquest tipus solen ser del tot infreqüents, cal destacar, per tant, que en aquest cas el moviment pren molta més importància. A més, també a les Balears ha estat un fenomen general, que s'ha manifestat amb concentracions i actes tant a Palma i tot Mallorca com també a Eivissa i Menorca.

Començant per la manifestació del 15 de febrer, que va ser la més multitudinària de la història de les Illes i que la majoria tant de ciutadans com de polítics creien que seria l'únic acte que es faria, la mobilització ha continuat aquests me-

sos de febrer i març de manera continuada.

Així doncs, queda clar que aquesta pressió constant afecta considerablement el PP. Batlles i aspirants a ser-ho de les llistes populars intenten desesperadament sortir d'aquesta "marxa" bèl·lica imposada per Aznar, i preveient els resultats i les conseqüències més que desfavorables intenten desmarcar-se del discurs únic imposat per la direcció estatal del partit.

A Palma de Mallorca, en una de les manifestacions contra la guerra —organitzada per àmbits confessionals i a la qual va assistir, tot i que va ser l'única, el bisbe mallorquí, Teodor Úbeda— es va poder veure la candidata del PP a la batllia de Palma, Catalina Cirer. També ha acudit a diverses concentracions simbòliques, tot i que no ho ha fet, evidentment, als actes organitzats d'una manera més clara en contra del PP. Queda clar, així doncs, l'intent de desmarcar-se del bel·licisme oficial de la cúpula del PP.

Però al costat de la posició de Cirer hi ha hagut altres candidats del PP que s'han mostrat públicament en contra de la guerra. A Inca, per exemple, el batlle popular (per majoria absoluta) i president del PP de Mallorca —i, així, optant a la presidència del Consell de Mallorca, en cas que guanyassin els conservadors—, Pere Rotger, també s'ha desmarcat del discurs bel·licista. El mateix que han fet els batlles d'altres pobles, com ara Artà i Campos. Sens dubte, els batlles i regidors preveuen que la mobilització contra el PP a causa de la guerra pot passar-los una factura especialment dolorosa.

Un aspecte que cal destacar, per exemple, de l'assumpte bèl·lic, és que ha inu-

Los Illes Balears no són un torrany galre procliu a grans manifestacions. Contra la guerra a l'Iraq, però, s'ha trencat el tòpic. El PP tom que la resposta ciutadana l'afecti a les urnes.

utilitzat bona part de l'estratègia política seguida durant més de dos anys. Efectivament, el PP balear es troba ara que, després d'haver acusat –amb connivència amb les cúpules hoteleres– el Govern Antich i la imposició de l'ecotaxa per aquest executiu com a responsable

La manca de lideratge s'ha fet notar amb un desencís creixent

del descens turístic de la temporada passada, no pot acusar l'impost de la previsible disminució turística que patiran enguany les Illes, perquè en aquest cas serà causada pel conflicte a l'Iraq. El PP ha quedat en evidència, i l'estratègia, inutilitzada.

Tanmateix, des del 3 de març –el dia que Matas va arribar a les Illes–, l'oficialitat conservadora balear fa grans esforços per centrar el debat polític en el punt de vista que, a priori, hauria de ser el més lògic: discutir sobre la gestió de govern del Pacte de Progrés. Però mediàticament i socialment tot el pes cau en la guerra i la resta de gestions i debats que pugui proposar el PP no tenen tant de ressò.

A Madrid, en veure la reacció ciutadana, han optat clarament pel canvi d'estratègia electoral: el culpable de tot és el PSOE, que "manipula" els manifestants i que participa en una mena de conspiració "socialcomunista" –en paraules de José María Aznar– amb reminiscències de *kale borroka*. A les Balears, els alts càrrecs conservadors ja s'han afanyat a adaptar i incrementar aquest discurs.

El PP, situació feble. Però si es parla dels populars a Balears, encara hi ha més factors que cal tenir en compte. La situació interna del partit en el context polític d'abans de l'esclat de la guerra ja no era bona. De fet, cal tenir present que públicament no es va presentar el candidat a la presidència del Govern balear fins al passat 3 de març, i des que Matas se n'anà a Madrid –l'abril del 2000–, la manca d'una direcció ben definida dels populars ha anat acompanyada, evidentment, d'una degradació creixent de les expectatives del partit. Sense líder al Parlament, el PP no ha tengut una estratègia d'oposició efectiva. Així, en aquesta legislatura els conservadors han tengut tres portaveus parlamentaris (Jaume Matas, José María González Ortea i, ara, Joan Flaquer), com ja els va passar en l'anterior (1995-1999), en què tengueren tres presidents (Gabriel Canellas, Cristòfol Soler i Jaume Matas). La manca de lideratge s'ha fet notar amb una desencís creixent entre les files populars, i fins i

tot quan el Pacte de Progrés va passar els seus pitjors moments, el PP va ser incapaç de reaccionar. A més, no hem d'oblidar que Jaume Matas encara té pendents de resolució dos casos judicials, el cas Bitel i el cas Formentera.

La manca de lideratge durant gairebé tota la legislatura ha permès, també, que alguns problemes interns importants a Palma sortissin a la llum. El batlle de la ciutat, Joan Fageda, s'enfrontà amb el tinent de batlle i president del PP de Palma, i secretari general dels conservadors a Balears, José María Rodríguez. Abans que fos massa tard, el PP intentà resoldre l'enfrontament situant Catalina Cirer, que fins al passat gener era delegada del Govern, a la candidatura de Palma, i Rodríguez, a les llistes autonòmiques.

En definitiva, entre els problemes interns del partit i el conflicte bèl·lic actual, està clar que el context polític popular és més que desfavorable, amb l'afegit que la situació de partida no era ja de per si bona.

El 3 de març Jaume Matas tornava a Palma, nomenat candidat en l'últim moment, per a recuperar el Govern balear. A l'acte de presentació ja va haver d'entrar per la porta del darrere.

El vot i la guerra. Tot i que la fortalesa del vot conservador a Balears és, malgrat aquests factors, clara, aquestes seran les primeres eleccions que el PP haurà d'afrontar en aquestes condicions: després d'una legislatura amb bastants problemes interns i sense una imatge clara de lideratge, i en l'oposició, ja que sempre va governar —des de les primeres eleccions (al 1983) fins a les últimes (al 1999)— i va afrontar els comicis des del govern mateix. De fet, totes les enquestes conegudes auguraven, abans de l'esclat de la guerra i tot el que aquesta ha comportat, una certa tendència a la baixa del PP, que podria representar la pèrdua de dos escons (dels vint-i-vuit que ara té). La majoria absoluta està fixada en els 30 diputats.

No es coneixen enquestes fetes en les darreres setmanes. Però tenint en compte tots aquests factors, és ben previsible que qualsevol enquesta feta ara podria mostrar un comportament semblant al del conjunt de l'estat amb una disminució del vot del PP. Malgrat tot, no es pot menystenir la fortalesa del vot conservador a les Illes i el fet que al 1999 va obtenir més del 43% dels vots. No sembla que la disminució d'aquest partit pugui

ser dràstica. Ara bé, dos o tres punts, a Balears, són molt. Com a mostra: la diferència entre 1995 i 1999, en el conjunt balear, va ser de tan sols un punt, suficient per perdre tot el poder.

Socialistes a l'alça. En qualsevol cas, i al marge del que passi amb el vot del PP, la preocupació conservadora és que els socialistes de Francesc Antich rendibilitzin les mobilitzacions de carrer contra la guerra.

Els socialistes no han aconseguit recuperar el vot que se'ls va anar escapant cap a l'abstenció des de l'any 1991. Tant al 1995 com al 1999 els nivells aconseguits pel PSIB-PSOE han estat lluny dels registres dels anys vuitanta (1983 i 1987). Aquesta també és, per tant, la se-

va esperança. Que amb les mobilitzacions de la guerra i la ràbia anti-PP que creuen que es detecten socialment, tinguin un suport semblant al que tenguereu fa dues dècades.

D'altra banda, una part de la creixent abstenció a Balears és deguda a l'increment del cens amb nous votants que o bé són joves o immigrants i que es desinteressen de les eleccions autonòmiques. Si més no tèoricament la tensió bèl·lica podria fer activar aquest vot. Com que dels nous votants la major part prové de la immigració (un 37,2% dels cens de població del 2001 no ha nascut a les Illes), és lògic pensar que els qui votin no ho faran per partits nacionalistes. I que del repartiment d'aquest vot entre PSIB-PSOE i EU, sembla que la major part aniria al primer partit.

Si fa no fa aquest és el temor més gran del PP i l'esperança dels socialistes. Que tot l'ambient de tensió i mobilitzacions permeti al PSIB-PSOE de recuperar part del seu vot tradicional, que s'absté des de l'any 1991, alhora que en puguin sumar de nous provinents de la immigració.

Ara l'objectiu dels socialistes és recuperar els índexs de vot de la dècada dels 80

Miquel Payeras